

Lilla Edets kommun

kommunen@lillaedet.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Fuxernaskolan 7-9

i Lilla Edets kommun

Tillsyn i Fuxernaskolan 7-9

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lilla Edets kommun under våren 2016. Fuxernaskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 26 och 29 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat årskurs 9

Skolverkets uppföljningsstatistik visar att 72 procent av eleverna i årskurs 9 vid skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2014/15. Andelen är lägre än rikets genomsnitt på 77 procent. Resultatet är något högre än läsåret 2013/14 då 70 procent av eleverna vid skolan uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Uppföljningsstatistiken visar vidare att andelen elever som uppnådde kunskapskraven har ökat årligen sedan 2009.

Andelen elever som uppnår kunskapskraven per enskilt ämne varierar mellan som högst 99 procent i ämnet bild och som lägst 81 procent i ämnet idrott och hälsa. För ämnena modersmål och svenska som andra språk redovisas inga resultat då resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever.

Det genomsnittliga meritvärdet från våren 2015 var på Fuxernaskolan 7-9 215,1. Detta är lägre än i riket där motsvarande resultat var 224,7. Flickornas genomsnittliga meritvärde var 251,8 och pojkarnas 186,0.

Av de elever som avslutade utbildningen på Fuxernaskolan 7-9 läsåret 2014/15 var 78 procent av eleverna behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är lägre än motsvarande andel i riket som var 86 procent. Till estetiskt program var 85 procent behöriga och till ekonomiprogrammet, humanistiska programmet samt samhällsvetenskapsprogrammet var 83 procent behöriga. Till naturvetenskapligt och tekniskt program var 82 procent behöriga.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät som genomfördes med årskurs 9 hösten 2015 besvarades av 71 procent av eleverna vid Fuxernaskolan 7-9. I enkäten framkommer att resultaten för området "Studiero" ligger under riksgenomsnittet jämfört med samtliga medverkande grundskolor.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-10-03
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-03
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna så att de ges den ledning och stimulans som de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt i förhållande till utbildningens mål.

Dessutom visar utredningen att skolbiblioteket inte används för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lilla Edets kommun att senast den 3 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lilla Edets kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska ge eleverna ett aktivt lärarstöd i undervisningen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. Bedömningen görs utifrån att eleverna i för låg grad ges stöd i sin personliga utveckling i förhållande till kunskapskraven så att de ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I skolförordningen anges att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

I intervju med elever berättar de att flera elever på skolan är oroliga för sin utbildning. Eleverna säger att deras oro kommer av att lärarna inte är tydliga i undervisningen, inte förklarar hur det går för eleverna eller talar om vad eleverna behöver utveckla för att nå högre betyg. Detta bekräftas i intervju med elevhälsan som säger att elever har berättat för dem att de är oroliga för sin utbildning eftersom lärarna inte är tydliga i undervisningen. I intervju med elevhälsan berättar de att det finns flera lärare som inte ger eleverna ett aktivt lärarstöd eftersom de inte arbetar strukturerat med undervisningen genom att exempelvis tydliggöra innehåll och syfte med undervisningen för eleverna.

Enligt eleverna informerar lärarna om kunskapskraven i början av terminen. Eleverna säger att de vill få till sig kunskapskraven i mitten av terminen också för att det ska vara tydligt för dem vad de behöver utveckla för att nå längre. Enligt eleverna har lärarna mest fokus på att alla ska nå betyget E. I en av klasserna får eleverna dock veta vad de behöver utveckla för att "få ett visst betyg", säger någon. Eleverna berättar att lärarna bara förklarar för elever med betygsvarningar, vad de eleverna behöver utveckla för att nå kunskapskraven. Eleverna säger att de själva måste "ligga på" för att få hjälp om de vill nå högre betyg än E. Det samma gäller om eleverna vill veta hur de ligger till vid annat tillfälle än i slutet av terminen då lärarna vanligtvis lämnar den informationen till dem.

Eleverna berättar att det finns "vissa enskilda lärare" som är bra på att hjälpa och motivera elever som har svårt att nå betyget E men säger också att det finns lärare som inte bryr sig om att hjälpa elever som "inte sköter sig" eller ägnar sig åt andra saker än skolarbetet. Exempelvis finns det lärare som "inte bryr sig" och som inte vill "sitta med en elev som inte kommer igång" berättar eleverna. I intervju med elevhälsan säger de att det finns lärare som har en "hög nivå" på sin undervisning och genom sitt förhållningssätt får elever delaktiga i undervisningen. Elevhälsan berättar att de genom uppföljning av frånvaron kan se vilka lärare och ämnen som elever undviker. De säger vidare att elevhälsan har handledande samtal med några lärare avseende undervisningen och att alla elever behöver mer struktur i undervisningen.

I intervju med rektor bekräftar rektorn elevernas och elevhälsans bild av att undervisningen inte alltid innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna och som åtgärd, har rektorn utsett lärare som ska handleda andra lärare i undervisningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lilla Edets kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lilla Edets kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lilla Edets kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används kontinuerligt för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket inte används för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Detta för att skolans

bibliotek vid tiden för tillsynen inte används som en del av utbildningen för att bidra till att nå målen för denna. Detta strider mot författningarna.

Av skollagen framgår att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s.284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen.

Eleverna berättar att skolan tidigare hade ett skolbibliotek men att det lades ner. Enligt eleverna har de tidigare använt sig av folkbiblioteket i kommunen för att skolbiblioteket "varit så dåligt". Dock har kommunens bibliotek varit stängt sedan början av innevarande läsår. Enligt lärare och rektorn används inte skolbiblioteket. Lärarna säger att det finns ett skolbibliotek med en del böcker i men att det inte används. Rektorn säger att det fanns en plan för hur biblioteket skulle användas men att så inte skett under innevarande läsår.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lilla Edets kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lilla Edets kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan.

Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-05-30
10 (12)

Dnr 43 - 2015:9247

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Susanne Nordberg
Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Fuxernaskolan 7-9

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Fuxernaskolan 7-9

Fuxernaskolan 7-9 är en grundskoleenhet med årskurserna 7-9 som ligger centralt i Lilla Edets kommun. Skolenheten har sammanlagt 321 elever vid tiden för tillsynen. Vid Fuxernaskolan finns ytterligare två skolenheter; Fuxernaskolan F-6 och Fuxernaskolan grundsärskola 1-9. Skolenheten Fuxerna 7-9 leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Rektorn för skolenheten är även rektor för Fuxernaskolan grundsärskola 1-9. Detta beslut avser grundskoleenheten Fuxernaskolan 7-9.